

आचार्यप्रथमवर्षम्

तृतीयपत्रम् -सिद्धान्तज्योतिषम्

शैक्षिकनिष्पत्तिः

पाठ्यग्रन्थः – प्रतिभाबोधकम् (सम्पूर्णम्), भाभ्रमरेखानिरूपणम् (सम्पूर्णम्)

उद्देश्यम्- प्रतिभाबोधकग्रन्थस्याध्ययनेन छात्राः-

- वृत्तानां अन्यस्मिन् वृत्ते परिणामनप्रकारस्य ज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
- दीर्घवृत्त- परवल्य- अतिपरवल्य-रेखा- वृत्तादीनां लक्षणज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
- छायापथनिर्धारणार्थं सुधाकरद्विवेदीप्रोक्तप्रतिज्ञानां अवगमने सक्षमाः भविष्यन्ति।
- समसूची-विषमसूच्ययोः लक्षणज्ञाने समर्था भविष्यन्ति।
- समसूची-विषमसूच्ययोः पृष्ठफलानयनज्ञाने समर्था भविष्यन्ति।
- गोलघनक्षेत्रफलादीनां ज्ञाने समर्था भविष्यन्ति।
- उदयान्तर- चरान्तर- देशान्तर- भुजान्तर- पञ्चज्या- सूक्ष्मनक्षत्रानयनादिज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।

उपयोगिता-

- छायाप्रपञ्चज्ञानम्।
- परिणाम्यधरातलस्य परिणामनानन्तरं तत्क्षेत्राकारनिर्धारणम्।
भाभ्रमरेखानिरूपणग्रन्थस्याध्ययनेन छात्राः-
  - शङ्कुछायाग्रबिन्दोः भ्रमणपथज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
  - वृत्तानां अन्यस्मिन् वृत्ते परिणामनप्रकारस्य ज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
  - परवल्यातिपरवलययोः लक्षणज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
  - छायापथनिर्धारणार्थं
सुधाकरद्विवेदीप्रणितप्रतिभाबोधकोक्तप्रतिज्ञानां प्रयोगे
सक्षमाः भविष्यन्ति।

उपयोगिता-

- पञ्चविधछायाभ्रमणमार्गज्ञानम्।